

Com més Riba, millor

Quan després de 48 anys el manuscrit original de *La terra eixorca* va emergir, Ezra Pound va escriure des de Venècia: “Com més sabem d’Eliot, millor.” El mateix es podria dir davant la publicació de l’assaig *D’una nova llum. Carles Riba i la literatura grega moderna*, del filòleg, professor i escriptor Eusebi Ayensa: com més sabem de Riba, millor.

Al llarg del seu llibre, encertadament guardonat amb el premi d’assaig Josep Vallverdú i publicat per Pagès Editors, Ayensa efectua tota una sèrie d’operacions intel·lectuals de gran calat: trenca tòpics, esmena inexactituds, omple llacunes, crea memòria cultural i aporta autèntiques novetats de recerca. Una agenda ben ambiciosa, duta amb altes dosis d’educació, discreció i bon estil literari, que acaben dissimulant el gran esforç que hi ha al darrere de l’obra.

La primera part del llibre és l’assaig. Aquí Ayensa planteja la relació de Carles Riba amb la literatura grega popular i, sobretot, amb l’obra de Konstandinos Kavafis, Nikos Kazantzakis i i Iorgos Seferis. Amb tot, però, la peça central és innegablement el resseguiment minuciós de la relació de Riba amb la poesia de Kavafis.

L La peça central del llibre és el resseguiment minuciós que Eusebi Ayensa fa de la relació de Carles Riba amb la poesia de Kavafis

La segona part del llibre és l’edició de l’epistolari de Riba amb la hispanista i escriptora Júlia Iatrídi. Tot i la magna obra de Carles Jordi Guardiola sobre la correspondència de Riba, només coneixíem una carta a Júlia Iatrídi. Ara, amb l’epistolari complet, tenim un perfil matisat de Iatrídi i el paper fonamental que va jugar a la vida intel·lectual de Riba.

Ayensa repassa un per un tots els vessants de la relació entre Carles Riba i el poeta grec Konstantinos Kavafis. Resol el misteri del descobriment de Kavafis per part de Riba. Va ser gràcies a Iatrídi i no a Gabriel Ferrater com s’havia cregut fins ara. Planteja la qüestió de les raons que van fer que Riba se sentís atret per Kavafis i la influència que el poeta alexandrià va exercir sobre l’autor de *Salvatge cor*. Ressegueix la controvertida qüestió de la tria que Riba va fer de Kavafis. Reconstrueix el procés de la traducció ribiana dels poemes de Kavafis. Estudia el procés d’edició de les traduccions de Riba i la recepció crítica que van suscitar.

El llibre d’Ayensa és una gran novetat des de diversos punts de vista. En primer lloc, l’autor demostra, cosa difícil, que es pot ser especialista i universalista a la vegada. És una

monografia molt especialitzada, però d’interès general per tots aquells lectors que s’hi vulguin acostar.

En segon lloc, l’autor demostra que l’erudició no forçosament ha d’estar renyida amb el bon llegir. El llibre és molt rigorós i, al mateix temps, ben llegidor, vital i apassionat. Ayensa ha repassat tota la bibliografia que calia, des de Joan Triadú fins a Carles Miralles, passant per Gabriel Ferrater, Joan Ferraté, Jaume Pòrtulas, Eudald Solà, Enric Sullà, Jordi Malé i altres. També passa el mateix per la banda de la bibliografia grega.

En tercer lloc, l’autor demostra que es pot discrepar, criticar i rectificar des de la més absoluta civilitat, sense que la sang arribi al riu. Ayensa té les idees clares i les defensa amb força, sense arribar mai a la desqualificació. Els raonaments de l’autor sempre són ponderats i cauen pel seu propi pes.

I, en darrer lloc, Ayensa ens deixa veure el mestre Carles Riba des “d’una nova llum”, un Riba més canviant, més obert, més actual, més renovador, més proper, més desvetllat, més curiós, més determinat.

D’una nova llum. Carles Riba i la literatura grega moderna és un llibre de cinc estrelles. Ja no podem prescindir-ne. *